

ODOVZDALI SME PETÍCIU

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku inicioval v období od 20. 2. 2023 do 31. 3. 2023 petíciu proti zavedeniu cyklov v základných školách v navrhovanej kurikulárnej reforme. Reforma podľa nášho názoru zavádza nepremyslené zmeny, ktoré neprispievajú k zvýšeniu úrovne a stability vzdelávania. Najväčší problém vidíme v rozdelení obsahu vzdelávania v základnej škole na cykly. Napriek našim zásadným pripomienkam ministerstvo školstva zrealizovalo legislatívne kroky, ktoré počítajú s povinným zavedením vzdelávacích cyklov pre všetky základné školy od 1. 9. 2026. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli využiť formu petície ako legitímneho nástroja na prejavenie nesúhlasu odbornej verejnosti s navrhovanými zmenami.

Prostredníctvom petície žiadame:

- aby obsah vzdelávania aj naďalej určoval štát a školy nemuseli tvoriť nový školský vzdelávací program,
- zachovať v slovenskom školstve samostatné vyučovacie predmety, nie ich spojenie do vzdelávacích oblastí,
- zachovanie postupových ročníkov a stupňov bez delenia na cykly.

Zároveň upozorňujeme, že príprava reformy sa uskutočnila bez akejkoľvek konzultácie s pedagogickou verejnosťou a začala sa počas pandémie, keď mnohé školy boli zatvorené alebo riešili úplne iné problémy. Tiež upozorňujeme, že navrhované zmeny neboli doposiaľ predmetom experimentálneho overovania a väčšina vysokých škôl ani nezačala s prípravou budúcich pedagógov, ktorí by mali učiť podľa nových reformných cieľov.

K 31. 3. 2023 sa pod petíciu podpísalo spolu 35 169 občanov Slovenskej republiky, z toho 10 262 na elektronických petičných hárkoch a 24 907 na 1 680 papierových petičných hárkoch.

Odborový zväz školstva zdôrazňuje, že bude vždy podporovať reformné aktivity, ktoré povedú k zvýšeniu úrovne výchovy a vzdelávania na Slovensku a k spokojnosti žiakov, rodičov a zamestnancov školstva. Od akejkoľvek reformy však očakávame kvalitné zmeny, ktoré pomôžu pripraviť žiakov a študentov na spoločenské a pracovné výzvy rýchlo meniaceho sa sveta. Zároveň požadujeme, aby boli pri zavádzaní reformných zmien rešpektované názory pedagogickej verejnosti a prihliadalo sa na skúsenosti z praxe.

Dnes sme ministrom školstva Jánovi Horeckému odovzdali podpísané petičné háry a požiadali ho, aby navrhované zmeny prehodnotil a akceptoval naše pripomienky.

Pavel Ondek, predseda zväzu

28. MAREC - DEŇ UČITEĽOV

Deň učiteľov je oslavou práce všetkých pedagogických zamestnancov, ktorých práca je ich poslaním, a preto si zaslúžia za svoje znalosti, trpezlivosť a obetu, veľkú úctu a poďakovanie.

Blahoželáme a ďakujeme

Odborový zväz školstva

28. marca si na Slovensku a v Českej republike každoročne pripomíname Deň učiteľov. V tento deň v roku 1592 sa narodil významný európsky pedagóg, jazykovedec, prírodovedec, humanista, filozof a politik Ján Amos Komenský. Deň učiteľov sa v Československu oslavoval už od roku 1955. Popri Svetovom dni učiteľov, ktorý bol stanovený organizáciou UNESCO v roku 1994 na 5. októbra, je 28. marec ďalším významným dňom, kedy si na Slovensku pripomíname dôležitosť učiteľského povolania.

V dobe internetu a dezinformačných vojen sú to práve učitelia, ktorí pomáhajú mladým ľuďom zorientovať sa v záplave neobmedzeného prístupu k informáciám a učia ich vážiť si hodnotu vzdelania. Preto je alarmujúce, že na Slovensku ako aj v ostatných európskych krajinách pociťujeme akútny nedostatok nových záujemcov o túto profesiu. Nízka atraktivita učiteľského povolania je problém, na ktorý ako odborári dlhodobo upozorňujeme a na jeho riešenie požadujeme:

- rešpekt zo strany politikov a spoločnosti,
- odmeňovanie, ktoré bude primerané stupňu vzdelania, zodpovednosti a náročnosti našej práce,
- motivujúce a bezpečné pracovné prostredie,
- spoluprácu a dialóg pri rozhodovaní na úrovni škôl, ale aj pri zavádzaní systémových reforiem.

Milé učiteľky, milí učitelia, kolegyne, kolegovia, všetci pedagogickí a odborní zamestnanci, prajeme vám veľa zdravia, psychickej pohody, šikovných žiakov, chápujúcich rodičov a zodpovedných politikov.

ROKOVALA RADA ZVÄZU

Dňa 23.3.2023 sa uskutočnilo rokovanie Rady zväzu ako najvyššieho orgánu zväzu medzi zjazdmi.

Členovia Rady zväzu prerokovali dôležité materiály týkajúce sa činnosti zväzu v poslednom období. Schválili rozpočet zväzu a združení na ďalší rok,

zhodnotili plnenie programu zväzu v roku 2022, prerokovali správu o stave BOZP v organizáciách zväzu, schválili informáciu o poskytovaní dotácie na rekreácie pre členov zväzu, správu o poskytovaní akreditovaného vzdelávania či informáciu o poskytnutí príspevkov z podporného fondu.

Vedenie zväzu informovalo členov Rady o svojich aktivitách v poslednom období. Predseda zväzu Pavel Ondek okrem iného zhrnul najdôležitejšie body z rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady SR a aktuálne témy v rámci rokovaní predstavenstva KOZ SR. Upriamil tiež pozornosť na rozbiehajúcu sa celoeurópsku kampaň na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania. Podpredsedníčka zväzu Ingrid Gamčíková sa sústredila na pripomienkovanie legislatívy v oblasti regionálneho školstva a školenia predsedov základných organizácií. Podpredseda zväzu Peter Danko podčiarkol aktivity v oblasti špeciálneho školstva, inklúzie a podporných tímov a zhrnul výsledky stretnutí s novozvolenými županmi. Podpredseda zväzu Miroslav Habán priblížil situáciu na vysokých školách a priamo riadených organizáciách.

Na rokovanie prijal pozvanie aj minister školstva Ján Horecký. Vo svojom príhovore sa sústredil na hodnotu vzdelania v spoločnosti a žiadal odborárov o spoluprácu pri realizácii kurikulárnej reformy. Generálna riaditeľka sekcie financovania regionálneho školstva Jana Sládečková prezentovala vývoj valorizácie plátov a počtu zamestnancov v posledných rokoch. Zároveň informovala o zvýšení pre-

vádzkového normatívu pre školy a školské zariadenia a postupe pri preplácaní zvýšených nákladov na energie. Vedúci oddelenia financovania vysokých škôl Andrej Horský prezentoval vývoj počtu zamestnancov na verejných vysokých školách a vývoj priemerných plátov pedagogických a nepedagogických zamestnancov.

V následnej diskusii členovia Rady zväzu okrem iného:

- zaujímali sa o financovanie asistentov učiteľov a podporných tímov po ukončení realizácie projektu financovaného z EÚ,
- vytkli ministromi nejasnosti a nedostatky v súvis-

losti s pripravovanou kurikulárnou reformou,

- poukázali na možnú diskrimináciu pri zavádzaní povinného inovačného vzdelávania pre učiteľov materských škôl bez nároku na príplatok za profesijný rozvoj,
- pripomenuli pretrvávajúce problémy financovania základných umeleckých škôl v rámci originálnych kompetencií samospráv a
- ozrejmili úskalia prebiehajúcej akreditácie vysokých škôl a jej možné negatívne dopady na zamestnanosť.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

PRIPRAVUJEME 5. LETNÝ DETSKÝ TÁBOR

Odborový zväz školstva organizuje v dňoch 2. až 8. júla 2023 pre deti svojich členov vo veku 8 – 14 rokov v poradí už 5. letný detský tábor (LDT) v rekreačnom zariadení CROCUS Kežmarské Žľaby.

Deti strávia v prostredí Vysokých Tatier aktívny pobyt vo vysokohorskom prostredí so zaujímavým programom zameraním na spoznávanie prírody, športové, spoločenské a kultúrne aktivity. Navštívia jedinou sprístupnenú jaskyňu vo Vysokých Tatrách (Belianska jaskyňa), ktorá patrí medzi najviac

navštevované sprístupnené jaskyne na Slovensku. Aktívne budú diskutovať o ochrane svištov a kamzíkov na Slovensku, absolvujú kurz prvej pomoci s vyskúšaním si oživenia figuríny, absolvujú túry ku horským chatám Plesnivec a chate pri Zelenom plese, naučia sa základy džuda a absolvujú plávanie so súťažnými hrami vo wellness bazéne. Tiež je pre nich pripravené stretnutie s predsedom zväzu, opekanie v prírode a rozlúčková diskotéka v závere pobytu. Počas celého LDT sa o nich postará skúsený tím animátorov, ktorý tvorí vedúce oddielov, vedúci oddielov a zdravotníčka.

Cena pobytu pre dieťa člena zväzu je 185 eur za dieťa. Zväz poskytuje 65 eur dotáciu na jedno dieťa. Cena pobytu pre dieťa nečlena zväzu je 250 eur za dieťa, ak budú k dispozícii voľné miesta.

Vyplnený a zákonným zástupcom podpísaný formulár s potvrdením členstva v OZŠ je potrebné zaslať najneskôr do 6. júna 2023 na adresu: Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku,

Bajkalská 1477/29A, 821 01 Bratislava alebo čitateľný scan na e-mail: rengi@ozskolstva.sk.

Podrobné informácie, program a prihlášku nájdete na našej webovej stránke.

Miroslav Habán, predseda združenia VŠaPRO

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŠKOLSKÉHO STRAVOVANIA

Medzinárodný deň školského stravovania sa každoročne oslavuje každý druhý štvrtok v marci a tento rok sa konal 9. marca. Ide o jedinečné hnutie, ktoré vytvára povedomie o zdravom stravovaní

u všetkých detí na celom svete. Podujatie sa prvýkrát uskutočnilo v USA a Spojenom kráľovstve v marci 2013. Koordinované neziskovou organizáciou známou ako Children in Scotland, zasiahlo krajiny v Afrike, Ázii, Európe a Amerike. Pokračuje v raste vďaka podpore mnohých iných organizácií a charitatívnych organizácií po celom svete. Dobrá výživa je životne dôležitá pre deti, ich rast a duševný vývoj – čo ďalej zdôrazňuje potrebu pestovať u detí zdravé stravovacie návyky v škole aj doma.

Ide o medzinárodnú iniciatívu, ktorej cieľom je, aby správna výživa bola dostupná každému dieťaťu na našej planéte a aby výchova k správnym stravovacím návykom bola zabezpečená v školách ale aj v domácom rodinnom prostredí. Podľa údajov orga-

nizácie WHO, ktorá uskutočnila výskum Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) na vzorke detí a žiakov z 33 krajín:

- celkovo 29 % detí vo veku 7 – 9 rokov v zúčastnených krajinách žilo s nadváhou – vrátane obezity. Prevalencia bola vyššia u chlapcov (31 %) ako u dievčat (28 %),
- ovocie jedáva každý len deň 43 % detí a zeleninu len 34 %,
- zistenia ukazujú, že 1 z 3 detí stále žije s nadváhou alebo obezitou.

Na základe týchto zistení je zrejmé, že naliehavo potrebujeme zvrátiť súčasné trendy detskej obezity – najmä v dôsledku pandémie COVID-19, ktorá sa považuje za nebezpečnú hnciu silu nadváhy a obezity v populácii. Je potrebné, aby sme si konečne aj v Slovenskej republike začali vážiť školské stravovanie, ktoré poskytuje najefektívnejší spôsob vzdelávania detí a mládeže ohľadom zdravého stravovania a zdravých stravovacích návykov. V školských jedálňach na Slovensku sa denne stravuje vyše 900 000 stravníkov, z toho 80 000 dospelých stravníkov.

Školské jedálne poskytujú denne pestrú a vyváženú stravu v ponuke jedálnych lístkov, ktoré sú zostavované odborníkmi na základe vedeckých poznatkov.

Z tohto dôvodu Odborový zväz školstva dlhodobo požaduje zlepšenie finančného ohodnotenia zamestnancov školských jedální a investície do vybavenia tak, aby sa práca v týchto zariadeniach stala atraktívnou a motivačnou.

Zároveň apelujeme na zriaďovateľov, ktorými sú mestá a obce, aby pri určovaní výšky príspevku na stravovanie zohľadňovali vždy najvyššie možné odporúčané finančné pásmo v záujme využívania pestrých, kvalitných a pokiaľ možno lokálnych surovín.

V tejto súvislosti vítame opätovné schválenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom („obedy zadarmo“), ktorá pomôže aj deťom zo slabšieho sociálneho prostredia zúčastňovať sa pravidelne na školskom stravovaní a zároveň podporí zamestnanosť v tejto oblasti.

Ingrid Kováčová, špecialistka združenia ZŠ

Jarné zasadnutie výboru ETUCE

V dňoch 20. – 21. marca 2023 sa členovia výboru ETUCE (európsky odborársky výbor pre vzdelávanie) zišli v Bruseli na svojom jarnom zasadnutí. Prijali stanovisko k využívaniu umelej inteligencie pri vzdelávaní a stanovili priority na nadchádzajúce mesiace vrátane spustenia kampane ETUCE na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania.

Prezident ETUCE Larry Flanagan stretnutie otvoril príhovorom, v ktorom vyzdvihol vytrvalosť členských organizácií pri rokovaní na národnej úrovni a zdôraznil požiadavku, aby vlády dôraznejšie riešili krízu životných nákladov, ktorá postihuje aj učiteľov a nepedagogických zamestnancov a aby zvyšovali povedomie verejnosti o akútnom nedostatku učiteľov v celej Európe.

Jedným z hlavných bodov programu bola prezentácia prof Howarda Stevensona z Nottinghamskej univerzity o výsledkoch výskumu spoločného projektu týkajúceho sa atraktivity učiteľského povolania. Výsledky výskumu a informácie získané od členov výboru ETUCE budú použité v rámci pripravovanej celoeurópskej kampane na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania, ktorá je založená na 10 kľúčových bodoch:

- Zabezpečiť profesijnú autonómiu a akademickú slobodu
 - Prispiieť ku spolupráci pri riadení výchovno-vzdelávacích zariadení
 - Poskytovať dôstojné platy vrátane odstránenia akýchkoľvek platových nerovností
 - Zabezpečiť udržateľné pracovné podmienky s dôrazom na blaho učiteľov
 - Kontrolovať nadmernú pracovnú záťaž a pracovný čas
 - Vytvoriť efektívny systém vstupovania nových a udržania existujúcich učiteľov
 - Zabezpečiť možnosti na kvalitné a inkluzívne adaptačné vzdelávanie a kontinuálny profesijný rozvoj
 - Zaoberať sa výzvami v oblasti rovnosti a rôznorodosti v učiteľskej profesii
 - Podporovať sociálny dialóg a prispievať k zvyšovaniu jeho úrovne
 - Zvyšovať status učiteľskej profesie v spoločnosti
- Kampaň ETUCE schválila na svojom marcovom rokovaní aj rada zväzu s tým, že podrobnejšie aktivity na jej realizáciu budú rozpracované na rokovaní profesijných sekcií.
- Členom výboru bol prezentovaný rozsiahly prehľad o najnovšom vývoji v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ, vrátane priorit švédskeho predsedníctva, európskeho vzdelávacieho priestoru, programu Erasmus+ a Európskeho roka zručností s osobitným zreteľom na vysokoškolské vzdelávanie a výskum. Zástupcovia odborových zväzov dostali informácie o plánoch Európskej komisie na vytvorenie právnych nástrojov s cieľom regulovať používanie umelej inteligencie v sektore vzdelávania. Členovia výboru tiež vyjadrili svoju pokračujúcu solidaritu s kolegami na Ukrajine a podporili úsilie ETUCE monitorovať situáciu v krajinách s najväčším počtom odídencov.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

ZÁVEREČNÁ KONFERENCIA PROJEKTU "ZVYŠOVANIE AKTRAKTIVITY UČITEĽSKÉHO POVOLANIA"

Zástupcovia školských odborových zväzov a zástupcovia zamestnávateľov v oblasti vzdelávania z celej Európy sa v dňoch 30. – 31. januára 2023 stretli vo Varšave na záverečnej konferencii k projektu financovaného EÚ "Smerom k akčnému rámcu o atraktivnosti učiteľského povolania prostredníctvom účinného sociálneho dialógu vo vzdelávaní".

Odborový zväz školstva na konferencii zastupovala podpredsedníčka zväzu Ingrid Gamčíková a vedúci úradu zväzu Juraj Stodolovský. Projekt zastrešovaný Európskym odborárskym výborom pre vzdelávanie (ETUCE) a Európskou federáciou zamestnávateľov v oblasti vzdelávania (EFEE) poskytol priestor pre viac ako 100 účastníkov, ktorí sa mohli podeliť o svoje názory na to, čo môžu vlády, národní sociálni partneri a tvorcovia politiky v celej Európe urobiť pre úspešné riešenie problému s nedostatkom učiteľov.

Delegáti konferencie schválili konečné znenie akčného rámca pre atraktivnosť učiteľského povolania, ktorý zahŕňa nasledovné kapitoly:

- úloha sociálnych partnerov a sociálny dialóg v sektore vzdelávania,
- otázky týkajúce sa pracovných podmienok,
- počiatočná príprava učiteľov a kontinuálny profesijný rozvoj,
- reforma kurikula a učiteľská autonómia,
- investície do vzdelávania,
- zdravie a bezpečnosť,
- zvýšenie postavenia učiteľskej profesie.

Dvojďňovej konferencii predsedali Larry Flanagan (prezident ETUCE) a Fergal McCarthy (viceprezident EFEE). Cieľom konferencie bolo zvýšiť znalosti a povedomie o riadení a politikách EÚ v oblasti vzdelávania, riešiť potreby budovania kapacít sociálneho dialógu a hľadať vzájomné prepojenie jednotlivých aspektov spojených s atraktivnosťou učiteľského povolania. Projekt vychádzal z priorit dohodnutých v pracovnom programe Európskeho sektorového sociálneho dialógu vo vzdelávaní (ESSDE) na roky 2022 – 2023.

Experti Howard Stevenson (University of Nottingham) a Alison Louise Milner (Univerzita Aalborg) prezentovali výsledky výskumu zameraného na dôležitosť ekonomických i neekonomických opatrení podporujúcich spokojnosť zamestnancov školstva, kvalitu pracovného prostredia, otázky rovnosti a rôzne iniciatívy zamerané na podporu učiteľskej profesie. Účastníkov pozdravili aj zástupcovia hostiteľskej krajiny Ryszard Proksa (predseda sekcie vzdelávania, odborový zväz „Solidarność“) a Dariusz Piontkowski (náместník poľského ministra školstva). Michael Teutsch (vedúci oddelenia generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru) predstavil iniciatívy, ktoré v tejto oblasti uskutočnila Európska komisia.

Predseda ETUCE Larry Flanagan na záver vyzval zúčastnených sociálnych partnerov, aby na národnej úrovni prijali opatrenia na zvýšenie atraktivnosti učiteľského povolania. Pripomenul, že zatiaľ čo riešenie nízkeho odmeňovania učiteľov je kľúčové, existujú aj iné opatrenia na zlepšenie pracovných podmienok a uznania práce učiteľov, ktoré tiež prispievajú k zvýšeniu atraktivity učiteľského povolania a sú finančne nenáročné. Závisia len od politickej vôle zapojiť sa do efektívneho sociálneho dialógu. Implementácia Akčného rámca pre atraktivnosť učiteľského povolania bude tento rok prerokovaná v pracovných skupinách výboru Európskeho sociálneho dialógu a dokument bude následne predložený na prijatie vo výbore ESSDE počas jeho plenárneho zasadnutia dňa 14. decembra 2023.

Ingrid Gamčíková, predsedníčka združenia ZŠ

ROKOVANIE S MINISTROM ŠKOLSTVA O AKTUÁLNYCH TÉMACH

V stredu, 20. 4. 2023 sa zástupcovia zväzu stretli s ministrom školstva Jánom Horeckým a generálnou riaditeľkou kancelárie ministra Janou Lysákovou, aby spolu prerokovali aktuálne témy v oblasti školstva. Zástupcovia zväzu na úvod odovzdali ministrovi petíciu proti zavedeniu cyklov v navrhovanej kurikulárnej reforme, pod ktorú sa podpísalo 35 169 občanov.

Predseda zväzu Pavel Ondek zopakoval ministrovi hlavné výhrady zväzu voči navrhovanej reforme a zdôraznil, že prostredníctvom petície upozorňujeme na riziká zavedenia niektorých zmien do praxe (povinnosť pre všetky školy od 1. 9. 2026, cykly, vzdelávacie oblasti, hodnotenie žiakov, učebnice,

príprava pedagógov, atď.) Minister Horecký reagoval s tým, že nastúpil do rozbehnutého vlaku a je povinný urobiť všetko pre to, aby sme na reformu dostali financie z Plánu obnovy a odolnosti. Tiež uviedol, že rozumie obavám zamestnancov a vďaka našim aktivitám je nútení opätovne prehodnocovať navrhované zmeny a overovať možné nedostatky.

Podpredsedníčka zväzu I. Gamčíková ďalej prezentovala pripomienky zväzu k návrhu novely školského zákona, o ktorej aktuálne rokuje parlament. Spomenula možné problémy v súvislosti so zavedením povinného vysokoškolského vzdelania pre učiteľov materských škôl a tiež nespravodlivo nastavené povinné inovačné vzdelávanie pre učiteľov MŠ bez nároku na príplatok za profesijný rozvoj. Minister uviedol, že pôvodne bola v Pláne obnovy a odolnosti povinnosť VŠ vzdelania pre všetkých učiteľov materských škôl, aktuálne však navrhujú povinnosť len pre 1 zamestnanca v materskej škole. Zároveň uviedol, že povinnosť VŠ vzdelania nahradili povinným inovačným vzdelávaním, ktoré

má charakter kvalifikačného štúdia, a preto zaň nemôže byť udelený príplatok za profesijný rozvoj. Avšak ubezpečil, že na základe našich pripomienok budú príplatok za inovačné vzdelávanie dostávať učelia MŠ, ktorí už majú dosiahnuté aspoň VŠ vzdelanie 1. stupňa.

Zástupcovia zväzu ďalej upozornili ministra na alarmujúci nedostatok učiteľov najmä na západnom Slovensku a požiadali o možnosť opakovaného predĺženia pracovných pomerov učiteľov starších ako 65 rokov v prípade, že riaditeľ nebude mať na dané pracovné miesto mladšieho záujemcu. Požiadali sme aj o zavedenie príplatku za profesijný rozvoj za absolvovanie špecializačného vzdelávania pre triedneho učiteľa. Tiež sme poukázali na potrebu zjednotenia aplikačnej praxe pri čerpaní náhradného voľna na základe vzorového pracovného poriadku. Predseda zväzu Pavel Ondek na záver ešte požiadaval ministra o stanovisko ministerstva k spôsobu obsadzovania výberových komisií na pracovné miesta na vysokých školách.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

Číslo vydania: 2/2023
Vyšlo: 25. 4. 2023
Staršie čísla nájdete [tu](#)

Odborový zväz
pracovníkov školstva a vedy
na Slovensku

Telefón: +421918901770
e-mail: stodolovsky@ozskolstva.sk
Grafické spracovanie: Juraj Stodolovský